

Tweemaandelijks uitgave Protestantse Gemeente Wassenaar • nr. 52 • oktober/november '20 • www.pkn-wassenaar.nl

In dit nummer

Pagina 2:

Nieuwe stoelen

Banken of stoelen in de Messiaskerk? De knoop is doorgemaakt. Dit najaar komen er 126 nieuwe zwarte stoelen in de kerk.

Pagina 4

Interview

Een vraaggesprek met scriba Wilma Verschoor over de balans tussen gezin, werk en kerk. "Vrijwilligerswerk hoort erbij."

Pagina 6:

Uitvaartondernemer

Edward Kardol over uitvaarten in coronatijd: "Er is een enorme kanteling ontstaan in rouwen en rouwverwerking."

Pagina 7:

Halfjaarcijfers

De kerkrentmeesters maakten de financiële balans op van het afgelopen halfjaar. Het coronavirus is ook in de cijfers zichtbaar.

Ooit, in schaduw van rozen langs snelvlietend water zullen wij wandelen, vreemdelingen bekenden, zingen, liefkozen, lachen in alle talen. Dat zal een droom zijn.

Daar, aan wijd open vensters, in menigte stemmen zullen wij wonen, honderd worden en sterven zoals graankorrels sterven: niets zal verloren niemand voor niets zijn.

Hart vermoedt het, verstand wikt en weegt het, God geve het – of zeg niet God, zeg bron van vrijheid, genade. Noem hem komende, liefde, eerste en laatste, alles in allen.

Uit: Huub Oosterhuis:
Levende die mij ziet

Meditatie in coronatijd

'De Geest schrijft wegen in de tijd'

De uitstorting van de Heilige Geest in mozaïekvorm

Er zijn een paar mooie liederen die het Nieuwe Liedboek niet hebben gehaald. Eén daarvan is Gezang 244, een lied voor Pinksteren. Jezus' leerlingen zitten noodgedwongen binnen. Ze wachten op betere tijden. En dan gebeurt het.

Door Jilles de Klerk

Het wachten op betere tijden duurt langer dan de discipelen dachten en het duurt langer dan hen lief is. Maar dan gebeurt het: 'Christus stoot de hemel open, een vuur komt door de wereld lopen, de Geest schrijft wegen in de tijd' (Gezang 244: 3, Liedboek voor de Kerken).

Voor 'vuur' zouden wij in onze tijd graag 'vaccin' schrijven. Daar wordt nu reikhalzend naar uitgezien. De coronatijd duurt langer dan ons lief is. Ook in de kerk. Nog steeds geen kerkdiensten waar je spontaan naar toe kunt gaan, gewoon naast elkaar kunt gaan zitten en voluit mee mag zingen. Het vraagt veel van ons en we hebben er allemaal mee te maken.

Corona

Toch treft corona ons niet allemaal op dezelfde wijze. Er zijn er die een geliefde aan de ziekte verloren, er zijn er die die ervaring gelukkig niet kennen. Er zijn er die, zoals ik, iedere maand hun salaris

blijven ontvangen en er zijn er die inkomsten zagen dalen of verdwijnen. Er zijn er die hun baan verloren en er zijn er die het drukker kregen dan ooit. Er zijn er die zich zorgen maken om hun gezondheid en er zijn er die weinig risico lopen. Er zijn er die in de eigen kring nog regelmatig omhelsd, gezoend en aangeraakt worden en er zijn er die het al maandenlang zonder zoen of aanraking moeten doen. Corona treft ons allemaal, maar niet allemaal in gelijke mate. Het is goed dat te beseffen.

>> Lees verder op pagina 3

Kerkdiensten in coronatijd

Sinds 1 september zijn er wekelijks weer twee kerken open. Dit blijft waarschijnlijk zo tot eind december, uitgezonderd op hoogtijdagen als gedachteniszondag (1 november) en de diensten op kerstavond en kerstmorgen. Dan zijn alle drie de kerken open.

De gemeenschappelijke kerkdienst aan het eind van de maand wordt op twee verschillende tijdstippen gehouden in

twee verschillende kerkgebouwen, om 9.30 en 11.00 uur.

In een artikel op pagina 3 kijkt Freek Koster, voorzitter van de kerkenraad, terug op de afgelopen maanden en blikt hij voorzichtig vooruit naar de komende maanden. "Ook ons kerkelijk leven is veranderd."

>> Lees verder op pagina 3

Colofon

Dit informatieblad is een uitgave van de Protestantse Gemeente Wassenaar en verschijnt eenmaal per twee maanden.

Oplage:

1.650 exemplaren

Redactieadres:

Protestantse Gemeente Wassenaar
Kerkelijk bureau
Schoolstraat 4
2242 KH Wassenaar
gemeentenieuws@pkn-wassenaar.nl
www.pkn-wassenaar.nl
(070) 511 40 68

Openingstijden kerkelijk bureau:

Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag
van 9.00-12.00 uur

Predikanten:

Ds. J.M. de Klerk,
jmdeklrk@pkn-wassenaar.nl
Ds. E. de Paauw,
vrouwdepaauw@gmail.com

Rekeningnummers:

NL84 RABO 0373 7321 71

t.n.v. Protestantse Gemeente te
Wassenaar (kerkelijke bijdrage en
collectebonnen)

NL95 RABO 0128 0850 02

t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente
Wassenaar (diaconale giften en giften
kerkwebradio)

NL53 RABO 0373 7322 44

t.n.v. Protestantse Gemeente Wassenaar
inzake kerkblad

Redactie en redactieraad:

Henk Hogewoning (eindredactie), Rick
van Keulen, Jilles de Klerk, Marianne
Mewissen en Esther de Paauw

Redactionele ondersteuning:

Ellen van der Vis en Anja Barends

Post voor de redactie:

gemeentenieuws@pkn-wassenaar.nl
of per post naar het kerkelijk bureau
(zie boven)

Realisatie en druk:

Duocore, Katwijk

Wat gaan we doen met de pastorie in de Schoolstraat?

Sinds het vertrek van dominee Deodaat van der Boon in februari 2019 is de pastorie aan de Schoolstraat 2 niet meer in gebruik als predikantswoning. Hierdoor rees de vraag wat we als gemeente willen met dit monumentale pand, dat vanaf 1612 in bezit is van onze gemeente en dat sindsdien bewoond werd door tal van predikanten.

Door Hans van Kesteren

Om de mogelijkheden te onderzoeken, heeft de kerk dankbaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid een herbestemmingsstudie uit te voeren gefinancierd door de provincie Zuid-Holland. Om leegstand te voorkomen is het pand in de tussentijd voor een jaar verhuurd.

Twee opties

De studie is inmiddels afgerond. Dit heeft geleid tot twee haalbare opties afgezet tegen de verwachte kosten en opbrengsten:

- 1) De pastorie wordt grondig verbouwd met als doel het wooncomfort te verhogen en het gebouw te verduurzamen. Daarna wordt het pand verhuurd. Ook het koetshuis kan worden verbouwd en worden verhuurd als aparte (kleinere) woning. Dit levert extra huuropbrengsten op.

- 2) Het pand wordt verkocht en de opbrengst wordt belegd.

Voor beide opties zijn langetermijnverwachtingen (25 jaar) opgesteld voor wat betreft de kosten en opbrengsten. Hieruit blijkt dat het rendement van beide opties niet ver uit elkaar ligt, waarbij aantekend dat bij optie 1 een aanzienlijke investering nodig is. Hier geldt dat de uitgaven voor de baten uitgaan. Een deel van het rendement van optie 1 ligt in een verwachte waardeverhoging van het pand.

De financiële risico's zijn bij optie 1 lager dan bij optie 2. De locatie van het pand, op een A-locatie in het centrum van het dorp, rechtvaardigt de conclusie dat de waarde ervan in de toekomst verzekerd is. De waarde van beleggingen daarentegen is onzeker met het oog op de situatie van de financiële markten. Mede omdat de pastorie ook gezien wordt als een deel van ons erfgoed, hebben zowel de kerkrentmeesters als de kerkenraad zich in principe uitgesproken voor optie 1.

Definitieve beslissing

De uiteindelijke beslissing kan pas worden genomen door de kerkenraad als de kerkrentmeesters meer inzicht hebben in de werkelijke hoogte van de investering en in de financiering ervan.

Pastorie Schoolstraat

Daartoe wordt nu eerst een detailbestek gemaakt voor de verbouwing. Ook worden offertes van aannemers opgevraagd. Verder moet met een aantal externe financiers bepaald worden op welke manier de kosten van de verbouwing kunnen worden gedekt. Daarbij hoort ook een vernieuwde langetermijnprognose voor de kasstromen van de gemeente, om ook voor de langere termijn vast te stellen of er voldoende middelen zijn om onze gemeente draaiende en financieel gezond te houden.

In het najaar verwacht de kerkenraad een definitieve beslissing te kunnen nemen over de toekomst van de pastorie. ■

Messiaskerk: banken eruit, stoelen erin

Al een aantal jaar wordt gediscussieerd over de vraag of de banken in de Messiaskerk plaats kunnen maken voor stoelen. Deze zomer is de knoop doorgehakt. In het najaar komen er 126 nieuwe stoelen.

Door Hans van Kesteren

De kwestie stoelen of banken werd dit jaar extra urgent omdat de banken versleten zijn en omdat de coronastandigheden erom vroegen. Een aantal banken is met het nodige lapwerk hersteld, andere banken zijn verwijderd omdat herstel niet meer mogelijk bleek. Het voordeel van stoelen is dat de kerkzaal flexibeler gebruikt kan worden: verschillende opstellingen zijn gemakkelijk te realiseren. Maar vervanging van alle banken is kostbaar. De kosten worden

geschat op 80.000 euro voor de aanschaf van 250 stoelen. De kerkrentmeesters zijn daarom pas echt aan de slag gegaan met dit idee toen twee erfenissen, met als bestemming de Messiaskerk, beschikbaar kwamen. Hiermee kan een groot deel van de aanschaf worden gefinancierd.

Stoel geselecteerd

In samenwerking met gemeentelid Just Haasnoot is een stoel geselecteerd. Deze is door diverse kerkgangers uitgeprobeerd. De stoel blijkt geschikt vanwege het zitcomfort en vanwege het uiterlijk. Dezelfde stoel is ook in gebruik in de Nieuwe Kerk op de Dam in Amsterdam en in Museum Voorlinden. Voor de Messiaskerk is gekozen voor een stoel in een zwarte uitvoering. Deze past het beste in het interieur van de kerk.

De kerkenraad heeft vervolgens een offerte opgevraagd bij drie mogelijke leveranciers. Op basis hiervan is een keuze gemaakt. Afgelopen najaar is de besteding van de erfenissen (van 53.473 euro) in de begroting opgenomen met het voornemen een actie te starten om dekking te vinden voor het resterende bedrag van afgerond 24.800 euro. Deze actie is echter vanwege het coronavirus niet doorgedaan. In de tussentijd is duidelijk geworden dat we juist in deze tijd, waarin anderhalve meter afstand vereist is, veel baat hebben bij stoelen in de kerkzaal. Er kunnen namelijk meer kerkgangers worden geplaatst: rond de 120 in vergelijking met de huidige 90. Ook kunnen we externe partijen die gebruik wensen te maken van de kerkzaal, meer flexibiliteit bieden. Verschillende instanties hebben al belangstelling getoond.

Levering in oktober

Om deze redenen heeft de wijkbeheerraad besloten 124 stoelen aan te schaffen (de helft van de voorgenomen 250). Deze worden naar verwachting in oktober geleverd. De koop is volledig gedekt door de twee erfenissen en maakt deel uit van de goedgekeurde begroting van 2020. Als de coronamaatregelen versoepeld worden, wordt gekeken of de overige 126 stoelen ook kunnen worden aangeschaft. Dit zal ook afhankelijk zijn van de bijdrage van onze leden. ■

De Messiaskerk krijgt dezelfde stoelen als Museum Voorlinden, maar dan in het zwart

Nils Holger Moormann *Bookinist* bij Haasnoot interieurs in Wassenaar.

haasnoot interieurs
Langstraat 29 Wassenaar / haasnoot.com

Beveiligingen
deskundig & betrouwbaar

Van Zuylen van Nijeveltstraat 244/246, 2242 LL Wassenaar

I-ami
BV

- Beveiliging
- Data
- Electrotechniek
- Telecom
- EIB systemen

www.i-ami.nl **070-511 67 38**

>> Vervolg van pagina 1

Kerkdiensten in coronatijd

Na de eerste coronatoespraak van premier Rutte op 12 maart van dit jaar is ons leven veranderd. Ook het kerkelijk leven. Snel erna volgde het advies van de PKN, op basis van de RIVM-richtlijnen, om kerkdiensten alleen via beeld en geluid beschikbaar te stellen. Gelukkig veranderde dit geleidelijk na een aantal maanden.

Door Freek Koster

Onze kerkenraad besloot na de mededeling van Rutte om de kerkdiensten in maart te laten vervallen. Ook andere activiteiten werden geannuleerd. Er werd een begin gemaakt met digitale diensten die via de kerkomroep konden worden beluisterd. De diensten, zonder gemeenteleden en samenzang, vonden plaats in de Kievietkerk, waar de mogelijkheid bestaat om de dienst in beeld te brengen. Gezongen werd er door een paar leden van de cantorij. Gaandeweg werd de uitzendtechniek verbeterd. De diensten waren te zien op YouTube en later ook via de nieuwe Scipio-app.

Vanaf 1 juni waren weer 30 kerkgangers welkom. Gelukkig kon daardoor een aantal genodigden op 14 juni de feestelijke intrededienst van ds. Esther de Paauw bijwonen. Op 1 juli vond verdere verruiming plaats. Op 12 juli werd de eerste anderhalvemeterdienst gehouden in de Messiaskerk. In de zomermaanden juli en augustus was er één dienst per zondag, afwisselend in de Dorpskerk en in de Messiaskerk, omdat in die kerken vanwege de beschikbare ruimte de anderhalve meter afstand kan worden gehandhaafd. Reserveren was vereist.

Hoe verder na 1 september?

De vraag rees wat te doen na 1 september. Na een advies van de commissie eredienst is besloten vanaf 1 september op zondag in twee kerkgebouwen diensten te houden, waarbij ook de Kievietkerk weer werd betrokken. Zo kunnen meer gemeenteleden de diensten bijwonen. De vraag is wel gesteld waarom niet meteen werd voorzien in drie diensten. Omdat de coronazorgen aanhielden, met alle onzekerheden van dien, vond de kerkenraad het verstandig om voorzichtig op te schalen. Ook al omdat het kerkbezoek met één dienst per zondag niet overhield. Er bleek steeds ruimte over te zijn. Alleen op zondag 30 augustus was de dienst overtekend. Ook op 6 september, de eerste zondag met twee diensten, waren niet alle beschikbare plaatsen bezet.

MMM in coronatijd

Op zondagmiddag 18 oktober is er weer een muziekmatinee in de Messiaskerk. De muziek komt van een vaste gast in deze reeks matineeën: Peter le Feber met zijn dubbel blaaskwintet Pedlev. De oud-leden van het Haags Jeugdorkest of Koninklijk Conservatorium spelen muziek van Dvorák en Grieg. Uitleg bij de muziek wordt gegeven door dirigent Peter le Feber. Tijd: 15.30 tot 16.30 uur. Er is deze keer géén Tea Inn. Informatie bij John Mewissen.

Het rooster tot en met december (gepubliceerd in *PGWekelijks* van 2 september) gaat dus uit van twee diensten per zondag, met uitzondering van een aantal diensten waarvoor altijd grote belangstelling is: gedachteniszondag op 1 november en de diensten op kerstavond en kerstochtend. Dan zijn alle drie de kerken open. De gemeenschappelijke diensten aan het eind van de maand zullen op één ochtend tweemaal in verschillende kerkgebouwen worden gehouden (om 9.30 uur en om 11.00 uur).

Uitproberen

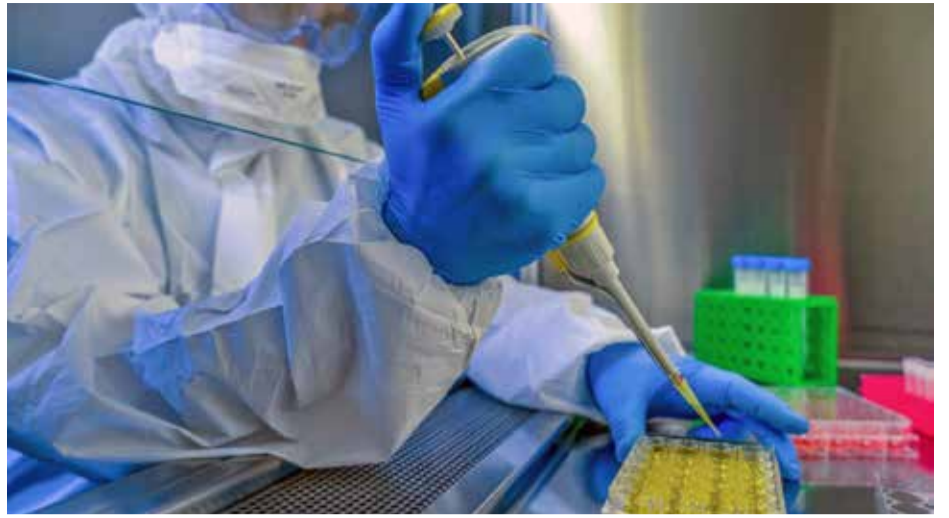
Het blijft uitproberen. We moeten afwachten hoe het kerkbezoek zich ontwikkelt. Bijstelling van het rooster is steeds mogelijk. Flexibiliteit is nodig. We weten niet hoe de pandemie zich ontwikkelt en wat de richtlijnen zullen zijn. Terwijl ik deze woorden schrijf, komt het bericht dat de gemeentezondag op 27 september toch bij nader inzien niet, zoals in het rooster was voorzien, op een buitenlocatie kan plaatsvinden. Dit is namelijk niet coronaproef te krijgen. Daarom is toch voor de Messiaskerk gekozen.

Twee zaken blijven de rest van het jaar overeind: voor het bijwonen van diensten zal moeten worden gereserveerd. En gemeentezang kan niet plaatsvinden. Het PKN-protocol staat inmiddels zingen tijdens de kerkdienst onder veel mitsen en maren toe, maar de kerkenraad vindt het vooralsnog te risicovol.

Zware wissel

De maatregelen die de afgelopen maanden moesten worden getroffen, hebben een zware wissel getrokken op het gemeentelven. De wekelijkse viering, het samenkomen en samen zingen vormen daarvan een wezenlijk onderdeel. Gelukkig is er weer wat ruimte gekomen. Ik herinner me nog goed de opluchting en de blijdschap van de kerkgangers in de Messiaskerk op 12 juli toen de eerste 'volle' dienst daar werd gehouden. Het was allemaal zonder de inzet en de inspanningen van velen niet mogelijk geweest. Er moest vaak worden geïmproviseerd en er ging ook wel eens wat mis. Maar er is ontzettend veel en goed werk verzet. We hebben daarvoor grote waardering.

Van het virus zijn we nog niet af. De toekomst blijft onzeker, zodat planning op langere termijn niet goed mogelijk is. Maar met geloof, hoop en liefde zal het ons waarachtig wel lukken. ■

>> Vervolg van pagina 1

'De Geest schrijft wegen in de tijd'

Ondertussen vraagt het wachten op het vaccin tegen corona veel van ons uithoudingsvermogen en van onze vindingrijkheid. Het vraagt om bezinning op de vraag of we straks op de oude voet verder gaan of nieuwe wegen in moeten slaan. In ons eigen leven, als samenleving en ook als kerk. Er zijn geluiden dat we als kerk door deze coronacrisis versneld mensen kwijtraken. Via de computer de kerkdienst volgen als het je uitkomt, is prettiger dan je op zondagmorgen naar een kerkgebouw moeten haasten. Anderen merken dat ze de kerkdiensten eigenlijk niet missen.

Er zijn ook andere geluiden. Velen missen de ontmoeting met elkaar in en na de kerkdienst. Iemand ontroerde hevig toen in een kerkdienst tot haar verrassing de gemeente een lied inzette. Anderen vonden de weg naar de kerk juist terug.

Het stilvallen van wat altijd gewoon was, leidde tot bezinning op de manier van leven en op wat echt belangrijk is. Soms komt de kerk dan (weer) in beeld.

Teken van de Geest

We weten niet waar deze coronacrisis toe gaat leiden. Maar 'de Geest schrijft wegen in de tijd'. Dat vind ik een mooi beeld en een opbeurende gedachte. Gods Geest creëert nieuwe wegen. Door creatieve, vindingrijke mensen. Door mensen die de moed niet laten zakken en de hoop niet laten varen. En door openingen en mogelijkheden die zich verrassend aandienen. Dat dat gebeurt en zal gebeuren, daar kun je alleen op hopen en vertrouwen. Ondertussen worden we geroepen er het beste van te maken. Dat zie ik ook veel gebeuren. Ook een teken van de Geest. ■

VAN EDE

INTERNATIONAL MOVING

VERLENGDE HOGE KLEI 60 - WASSENAAR - HOLLAND
WWW.VANEDE.COM - T.(070) 511 34 26

ERKENDE VERHUIZERS

STERK IN VERHUIZEN. SINDS 1923

“Je bent op een dieper niveau met elkaar verbonden”

Voor deze editie van *Gemeentenieuws* spreek ik met Wilma Verschoor-Hol, scriba van de Wassenaarse kerkenraad. Onder het genot van een Wassenaars taartje praten we over haar werk voor de kerkenraad. Over het balanceren tussen drukke werkzaamheden, maar vooral over wat de kerk haar heeft gebracht.

Door Rick van Keulen

Wilma verhuist in 2009 van Rotterdam naar Wassenaar. Een jaar later trouwt ze in de Dorpskerk met Marc, die hier al sinds zijn vroege jeugd woont. Vlak na die huwelijksdienst gaat ze deelnemen aan een gespreksgroep. Deze brengt haar goede gesprekken en, omdat ze nog vrij nieuw is in het dorp, een eigen kennis-senkring in Wassenaar. Begin 2013 wordt Wilma benaderd om lid te worden van de kerkenraad van de Dorpskerk. Een vraag die ze, net moeder geworden, helemaal niet verwacht. Toch zegt ze gelijk ja. “Vrijwilligerswerk doen hoort er bij voor mij. Je draagt zo je steentje bij aan iets wat je belangrijk vindt.”

Even wennen

Wilma wordt ouderling en later scriba van de kerkenraad. Het is even wennen in de kerkenraad. De vergaderingen, het openen van de dienst. Maar ze vindt snel haar draai. “Het maakte dat ik veel meer betrokken raakte bij het wel en wee van de gemeente dan toen ik enkel naar de dienst ging. Het mooie aan een kerkgemeenschap vind ik dat je, door alle generaties of rangen en standen heen, je verbonden weet met elkaar op een dieper niveau dan het dagelijkse.”

Hun beide kinderen, Laurens van 8 en Ruben van 4, worden gedoopt en komen graag naar de kerk. “We vinden het belangrijk om hen deze basis van het geloof mee te geven. Daar kunnen ze altijd op bouwen. Ze voelen zich thuis in de kerk. Soms misschien een beetje te veel, dan wordt er na de dienst een extra koekje gepakt en tikkertje gespeeld. Maar ach, de meeste gemeenteleden vinden het volgens mij best leuk om bij de koffie na afloop kinderstemmen in de kerk te horen.”

Wilma Verschoor: “We vinden het belangrijk om de kinderen de basis van het geloof mee te geven.”

Drukke baan

Ik vraag haar hoe ze haar drukke baan als hoofd bestuursadvies en strategie bij de gemeente Den Haag, een gezin met jonge kinderen en het werk als scriba

combineert. “Ja, het is soms best druk. Regelmatig moeten Marc en ik passen en meten om alles voor elkaar te krijgen.” Wilma geeft verder aan dat ze energie krijgt van de samenwerking met

(advertentie)

ALLE AANDACHT
VOOR AFSCHEID
NAAR WENS EN
HERINNERING

EDWARD KARDOL

Oostdorperweg 151
2242 NJ Wassenaar
☎ 070 514 61 00

info@omen-uitvaartzorg.nl
www.omen-uitvaartzorg.nl

FACILITEITEN VOOR HET VERZORGEN VAN:

- UITVAARTEN
- OVERLEDENEN
- OPBARINGEN
- CONDOLEANCES
- AFSCHEIDSBIJEENKOMSTEN
- MEMORIALS

INFORMATIEPUNT VOOR HET:

- BESPREKEN VAN UITVAARTEN
- REGISTREREN VAN UITVAARTWENSEN
- DEPOSITO EN UITVAARTVERZEKERINGEN
- GEDENKTEKENS - URNEN - SIERADEN
- UITVAARTKISTEN

Diaconia Diaconaat van mensen

In onze gemeente hebben we mensen die het ambt van diaken vervullen. Het woord *diaken* is afgeleid van het Griekse *diakonos* wat ‘helper’ betekent. Door hun naasten te helpen, geven diakenen als het ware handen en voeten aan het woord Gods. Dit was dan ook het thema van de diaconale zondag van vorig jaar.

Door Alex van der Ham en Fokko van Duyne

Het feit dat diakenen een ambt vervullen, kan de indruk wekken dat het hier om iets bijzonders gaat. Maar hoewel diakenen inderdaad specifieke taken vervullen, bijvoorbeeld tijdens de kerkdienst, zijn het ook maar gewone mensen. Het is belangrijk te beseffen dat iedereen binnen de gemeente, met of zonder het label van diaken, een diaconale taak te vervullen heeft in deze wereld. Daarom zal het thema voor de diaconale zondag van 25 oktober zijn: ‘Diaconie van gewone mensen. Als u en ik!’

Deze dienst zal op die zondag tweemaal worden gehouden: in de Kievietkerk om 9.30 uur en in de Messiaskerk om 11.00 uur, een experiment voor een gemeenschappelijke dienst. Op deze manier kunnen meer mensen de dienst bijwonen.

De komende tijd zullen we nog te maken hebben met het coronavirus. Hierdoor moeten we onze activiteiten beperken. Daardoor vervalt helaas de kerstlunch en het kersthuis, bijeenkomsten die normaliter veel mensen trekken.

Jaarcijfers

De jaarcijfers over 2019 van de diaconie zijn inmiddels goedgekeurd door de kerkenraad. Het resultaat was iets beter dan begroot maar wel ruim 2000 euro negatief. Hier tegenover staat een positieve ontwikkeling van het vermogen naar ruim 1,3 miljoen euro. De collecteopbrengsten van in totaal 31.107 euro waren 1700 euro lager dan vorig jaar. De stille hulp is toegenomen met ruim 10 procent, tot een kleine 7000 euro, gefinancierd uit eigen middelen, donaties en collectes.

We zijn dankbaar dat het jaar zo is afgerond, gesteund door velen die enorm veel tijd in de diaconale taken hebben gestoken. Het jaarverslag, waarin opgenomen een uitgebreide verantwoording van alle activiteiten, ligt ter inzage op het kerkelijk bureau.

In de afgelopen maanden hebben we de collectes digitaal geïnd samen met de kerkrentmeesters op 50/50-basis. Het verheugende is dat de opbrengsten min of meer in lijn liggen met de begroting. ■

de andere leden van de kerkenraad en de gemeente. "Het is echt een betrokken groep mensen. Je doet dit samen en je springt voor elkaar in waar nodig. Ieder wordt ingezet op waar hij of zij goed in is. Regelmatig nemen de andere leden van het moderamen me wat werk uit handen. Dat waardeer ik enorm."

Wilma vindt het waardevol dat de kerk kan voortbouwen op een rijke geschiedenis en sterke tradities. Tegelijk verandert er ook veel. Denk maar aan alle ontwikkelingen van de afgelopen paar jaar. Nieuwe mensen, nieuwe activiteiten en plannen voor de toekomst. En toen brak ook nog het coronavirus uit. Tussen het thuiswerken en het thuisonderwijs aan de kinderen gaat het werk voor de kerk door.

Niet afschrikken

"Ik vind het mooi dat we gelijk aan de slag zijn gegaan. Vanaf de eerste zondag was er een digitale dienst." Ze ziet dat

die het gemis van het gemeentelven niet wegneemt, maar vindt het knap hoe de gemeente het voor elkaar krijgt om door te gaan. "Er kwam veel creativiteit naar boven. Gemeenteleden die YouTube-filmpjes maakten op het eigen kanaal of paasbroden rondbrachten. Maar ook toen er weer wat versoepelingen kwamen, werd daar gelijk op ingespeeld. Het is bewonderenswaardig hoe de gemeente zichzelf steeds opnieuw weet uit te vinden."

"We hebben geluk met onze geweldige professionals, de predikanten en medewerkers. Maar onze gemeente draait ook echt op vrijwilligers. We hebben nu en in de toekomst nog veel mensen nodig. Juist ook jonge mensen met nieuwe ideeën." Tegen die gemeenteleden wil ze daarom zeggen: "Laat je niet afschrikken door extra werk of het beeld dat je hebt van het ambt. We doen het samen en je krijgt er veel voor terug." ■

Wie komt de redactie kerkblad versterken?

Eén keer per twee maanden komen onze twee predikanten, Esther de Paauw en Jilles de Klerk, met Henk Hogewoning, Rick van Keulen en Marianne Mewissen, twee uur bij elkaar om te brainstormen over thema's en ideeën voor artikelen in Gemeentenieuws.

Door Marianne Mewissen

Eén van de vragen die we ons daarbij stellen: voor welke activiteiten binnen en buiten onze gemeente zetten mensen zich in en wat beweegt hen. Dat zet ons op het spoor van meditaties, interviews en andere artikelen. Omdat beelden vaak meer zeggen dan veel woorden, zoeken we naar mooie illustraties en foto's (bij de diverse evenementen).

Inventarisatie en adoptie

Zo ontstaat een inventarisatie van de verschillende artikelen in het blad. Ook de vaste rubrieken vullen zich tijdens dat overleg. Elk redactielid adopteert één of twee items door zelf te schrijven of door anderen te vragen om hun verhaal te doen. Adopteren wil in dit geval zeggen: zorgen dat zo'n artikel er komt voor de inleverdatum van de kopij. En dat lukt doorgaans goed.

Tijdens de tweede redactievergadering zetten we het blad in elkaar met een paar redactieleden. Meestal lukt dat in anderhalf uur. Het uitzoeken van de foto's en andere passende beelden is vaak het meeste werk, maar ook het leukst.

De volgende dag gaat onze eindredacteur, Henk, aan de slag, redigeert de ingeleverde kopij in mindere of meerdere mate, voorziet de teksten van kopjes en tussenkop-

jes, maakt de inhoudsopgave voor de voorpagina en stuurt het totaal door naar de vormgever/drukker. De drukproef die we een dag later terugkrijgen is altijd weer een bijzondere verrassing. Bij de correctie van de teksten passen Henk en Marianne de lay-out hier en daar nog wat aan. De volgende drukproef gaat naar alle redactieleden voor een eventuele laatste wijziging.

Brainstormen

We zoeken nu mensen uit de gemeente die met name tijdens de brainstormsessie mee willen denken over thema en inhoud van de artikelen. En die bij adoptie van een artikel mensen benaderen om te schrijven en te bewaken dat de kopij op tijd wordt ingeleverd.

De minimale tijdsinvestering is twee uur en daarvoor krijg je elke twee maanden een ontspannen en vaak ook verdiepende gedachtewisseling – een soort tweemaandelijks gespreksgroep – waarbij veel creativiteit loskomt en nieuwe inzichten ontstaan. Wie wil dat nu niet? ■

Column | Tom Mikkers Checkers en cleaners

In mijn universum zijn er twee soorten mensen: checkers en cleaners. Cleaners komen tot rust wanneer hun omgeving schoon en netjes is. Checkers controleren alles: of de voordeur op slot is, het koffiezetapparaat uit is, en het gasfornuis niet onbedoeld voor een explosie zorgt. Mijn man is een cleaner. Ik ben een checker.

Mijn man vindt het raar dat ik aan dichte deuren sta te rammelen. Hij ontploft als ik aan hem vraag – wanneer we net van huis zijn vertrokken – om toch nog even om te keren met de auto, om te kijken of het gas aan staat. Ik schrik er weer van als hij op zondag driftig de ramen staat te wassen of de vloer in de boenwas zet. Van mij mag je doen waar je zin in hebt op zondag, maar ik begrijp niet hoe je hier kalm van wordt. Hulp is niet toegestaan. Zo is de vaatwasser zijn territorium. Als ik het vuile bestek erin leg, lijkt het namelijk op mikado. Als hij het doet kun je in de vaatwasser stratego spelen, met de slalepel als maarschalk en het gebaksvorkje als sergeant.

Nu is het voor mij geen enkel probleem om een cleaner met rust te laten, maar ik ben gebaat bij wat hulp. Ik vertrouw mijn eigen waarneming blijkbaar niet altijd helemaal. Vooral als ik moe ben, helpt het als iemand meekijkt. Want dan ga ik als een kind dat kan lopen toch weer kruipen.

Checkers en cleaners komen ook in de Bijbel voor. Zo is de nijvere Martha een cleaner denk ik. Mijn naamgenoot Thomas – de ongelovige – is vast een checker. Ze staan op hele verschillende plaatsen in de Bijbel maar ze delen dezelfde opdracht. Jezus herinnert hen daaraan. Ze moeten leren om hun eerste onrust tot bedaren te brengen. Niet door nog meer te poetsen of te controleren, maar door te vertrouwen.

Zowel checkers als cleaners draaien overuren in coronatijd. De anderhalve meter en ontsmettingsgel kunnen er met onze ziel vandoor gaan. Je zou bijna vergeten waar het leven écht over gaat. Daarom deel ik dit met u.

Blijf vertrouwen. Het komt goed. Ooit. Vast wel.

Tom Mikkers is predikant van vrijzinnigen NPB Wassenaar

Kids Church

Hoeveel is zeventig keer zeven maal? Bij de Kids Church in de Kievietkerk op zondag 13 september werd dankzij een mooi samenspel van kinderen en leiding die vraag over vergeven beantwoord. ■

(advertenties)

De Horsten
uitvaartverzorging
WASSENAAR & VOORSCHOTEN

Een vertrouwd gezicht in Wassenaar & Voorschoten

Wanneer u in uw directe omgeving te maken krijgt met een overlijden, kunt u - 24 uur per dag - contact met ons opnemen

www.dehorstenuitvaartverzorging.nl
info@dehorstenuitvaartverzorging.nl

Wassenaar: tel. 070 - 514 43 45 (24 uur per dag)
Voorschoten: tel. 071 - 561 08 00 (24 uur per dag)

De Horsten Uitvaartverzorging, Postbus 1011, 2240 BA Wassenaar

Hoe staat de kerk er financieel voor?

Dat 2020 een bijzonder jaar is, heeft geen verdere toelichting nodig. De effecten van het coronavirus zijn ook in onze financiën zichtbaar. De tabel bij dit artikel geeft een overzicht van de stand van zaken per medio dit jaar. Niet inbegrepen zijn de resultaten van onze beleggingen. Deze worden niet begroot omdat de ervaring leert dat de balans pas aan het einde van het jaar kan worden opgemaakt.

Door Hans van Kesteren

Wat betreft de kerkelijke bijdragen kunnen we op dit moment nog niet bevestigen dat we op koers liggen om de begroting te halen, omdat er nog een gat zit tussen de begroting en wat al formeel is toegezegd. Dat verschil bedraagt 28.689 euro. Dat is een patroon dat zich elk jaar herhaalt, omdat een deel van onze gemeente pas aan het einde van het jaar bepaalt wat de bijdrage zal zijn. Het spreekt voor zich dat we ook dit jaar op deze groep rekenen!

Collecten

De collecten lopen voor op de begroting. De kerk is dankbaar dat vele gemeenteleden de digitale weg hebben gevonden en royaal geven. De coronatijd heeft wel een negatief effect gehad op de niet-kerkelijke verhuur van met name de Dorpskerk en de Messiaskerk.

Dat geldt helaas ook voor de huur-opbrengst van andere verhuurde kerkelijke gebouwen, omdat ondernemers die onze gebouwen huren waar nodig dispensatie hebben gekregen voor teruggelopen inkomsten. De overige baten zijn voornamelijk gunstiger vanwege een nalatenschap.

Kosten

De loonkosten zijn per saldo wat hoger uitgevallen omdat interim-predikant Pieter van Winden twee maanden langer is aangebleven dan begroot. Daar staat tegenover dat we minder hebben uitgegeven aan gastpredikanten en andere arbeidskosten gerelateerd aan de erediensten.

De exploitatielasten van met name de Dorpskerk zijn aanzienlijk hoger uitgevallen door een drietal factoren: hogere energielasten als direct gevolg van de plaatsing van een nieuwe elektriciteitsmeter, een hoger uitgevallen verzekeringspremie door een lagere restitutie dan verwacht en het plaatsen van een kast in de sacristie. Deze laatste post zal ten laste komen van onze bestemmings-reserves. In de Kievietkerk waren er extra kosten voor de ondersteuning van de uitzendingen van de kerkomroep.

De kosten van de kerkelijke activiteiten zijn in lijn met de begroting en de

kleine overschrijding is voornamelijk toe te schrijven aan de paasbrodenactie, waarop veel positieve reacties kwamen. Tot slot zijn de overige bedrijfslasten iets hoger uitgevallen vanwege onder andere de omschakeling naar een online ledenadministratie en hogere accountantskosten, veroorzaakt door de introductie van nieuwe richtlijnen voor de PKN-rapportage.

Vragen

Voor vragen over de inkomsten en uitgaven kunnen gemeenteleden zich wenden tot het kerkelijk bureau. ■

BATEN	BEGROTING	ACTUEEL	VERSCHIL
Kerkelijke bijdragen	190.000	174.115	-15.885
Collecten	10.550	15.917	5.367
Exploitatieopbrengsten kerken	43.300	35.449	-7.851
Exploitatieresultaat verhuurde gebouwen	14.448	12.452	-1.996
Exploitatie begraafplaats	67.775	67.151	-624
Overige baten	-2.400	4.233	6.633
	323.673	309.317	-14.356

LASTEN	BEGROTING	ACTUEEL	VERSCHIL
Loonkosten	194.100	197.775	3.675
Exploitatielasten kerken	56.995	73.116	16.121
Exploitatielasten pastorieën	-20.574	-23.637	-3.063
Kerkelijke activiteiten	18.850	19.786	936
Overige bedrijfslasten	26.735	28.374	1.639
Saldo quotum	9.250	10.218	968
	285.356	305.632	20.276

Een bijzonder jaar voor Rejoice

Het Wassenaarse projectkoor Rejoice beleeft een bijzonder jaar. Sinds maart liggen de optredens en repetities stil vanwege de coronamaatregelen. Tot die tijd werd er wekelijks gerepeteerd en vonden er regelmatig uitvoeringen plaats. Hopelijk zijn de maatregelen van tijdelijke aard en kan er snel weer gestart worden met zingen. Want de koorleden missen niet alleen de zang en de muziek, maar ook de gezelligheid en... elkaar.

Door Lydia Hendriksen

De betekenis van Rejoice is: zich verheugen, blij zijn. En dat gebeurt volop bij het projectkoor dat tien jaar geleden is opgericht door Aad de Winter en Leny van den Akker. Zij begonnen met een vijftiental enthousiaste leden van de Messiaskerk en wilden hun muzikale uitingen zo professionaliseren. Onder de bezielende leiding van dirigent Aad de Winter en met medewerking van fluitiste Marianne Roos en pianist Wim Heijnhuys ontstond zo een projectkoor dat inmiddels uit meer dan veertig leden bestaat.

Lijdensevangelie

Iedere vrijdagavond komen de leden, mannen en vrouwen met verschillende achtergronden en van diverse gezindten, bij elkaar in de Messiaskerk. De leeftijd van de leden varieert van 20 jaar tot in de 70. Er wordt geoefend voor optredens in kerken of verzorgingstehuizen. Jaren achtereenvolgens en op verschillende locaties werd de Marcus Passie uitgevoerd, een gezongen en gesproken versie van het lijdensevangelie. Echt een uniek samenspel tussen gemeente, liturg, koor, solisten en musici (zie foto).

De samenstelling van het koor is in de loop van de jaren veranderd. Zo kwamen er nieuwe, enthousiaste leden bij maar hebben we helaas ook afscheid moeten nemen van enkele geliefde koorleden. Maar het doel is nooit veranderd: samen muziek maken en zingen in een ontspannen sfeer met veel gezelligheid. Met elkaar, voor elkaar. Rejoice, wees blij! Wilt u ook een keer meedoen? Eind september hopen we weer te kunnen starten op de vrijdagavond om 19.30 uur in de Messiaskerk. Kom langs, luister en ervaar. ■

Roessingh van Iterson BV RVI Services

Dierplaagbestrijding
(CPMV gecertificeerd)

Wespen bestrijding / Bijen herplaatsing
Schoonmaak / Glazenwasserij

Tel: 070 - 517 68 96 / 0252-377333 www.roessinghvaniterson.com

Uitvaarten in coronatijd

Balanceren tussen regels en persoonlijke touch

In uitvaartcentrum Huys van Herinnering heb ik een gesprek met Edward Kardol van Omen Uitvaartzorg. Omen is bekend in het dorp vanwege het feit dat het werkzaam is in een bedrijfstak waar we uiteindelijk allemaal mee te maken krijgen. Meteen tijdens het gesprek komt naar voren dat er in uitvaartland een enorme kanteling is ontstaan in rouwen en rouwverwerking.

Door Rick van Keulen

Toen covid-19 begon toe te slaan, ontstond er direct een ander probleem: er waren uitvaarten gepland van mensen die wisten dat ze nog maar kort te leven hadden, of van uitvaarten die kort na de nieuwe regelgeving zouden plaatsvinden. Voor veel nabestaanden is dat een hele lastige periode geweest, van een uitvaart van enkele tientallen of zelfs honderden aanwezigen terug naar slechts een handjevol aanwezigen. Van een uitgebreid samenzijn met catering en er met en voor elkaar kunnen zijn, naar een besloten dienst en geen nazit. "Gelukkig was er snel begrip bij de nabestaanden maar daarnaast ook angst," zegt Edward.

Ook wat betreft de samenwerking met de predikanten en het kerkelijk bureau was het een ingewikkelde tijd. Het was balanceren tussen de regels uitvoeren en toch die persoonlijke touch houden.

Verrassend antwoord

Als ik aan Edward vraag hoe dit achteraf door de nabestaanden is ervaren, volgt een verrassend antwoord. De dienstverlening is aangepast, uitvaarten waren klein en besloten met gebruik van digitale middelen en wat blijkt: de nabestaanden hebben hier een positief gevoel aan overgehouden. De wensen eerbiedigen en realiseren in een intieme sfeer met

maximaal 30 personen heeft bijgedragen aan een nog persoonlijker karakter, een minder beladen en officiële vorm maar zeker een waardig afscheid.

Edward: "We blijven zien dat de gemeenschap waarin we leven er voor de nabestaanden wil zijn. De behoefte aan een knuffel is sterk. Maar dat kan en mag nu gewoon nog even niet voor ieders veiligheid om samen gezond te blijven. Gelukkig zien we dat op een andere manier terug, met bijvoorbeeld bloemen en kaarten met bemoedigende teksten, zodat de nabestaanden werkelijke warmte en steun ervaren om weer verder te kunnen in deze coronatijd."

Erehaag en livestream

"We hebben gezien dat er veel animo is voor een creatieve manier van afscheid nemen met bijvoorbeeld een erehaag en livestream," zegt Edward. "De uitvaart met inachtneming van de anderhalve-metermaatregel zal voorlopig blijven bestaan. De uitvaarten blijven besloten en klein, wat betekent dat een uitvaart niet meer openbaar kan zijn, maar uitsluitend voor een maximum aantal genodigden, afhankelijk van de capaciteit in de kerk of in de ceremonieruimte De Omarming in het Huys van Herinnering."

Er is ingespeeld op de situatie door maatregelen in de horecaruimtes van het uitvaartcentrum en begin september is er groots geïnvesteerd: in de ceremonieruimte is er nu de mogelijkheid voor een livestreamverbinding en beeldopnames, zodat genodigden op afstand live via internet mee kunnen kijken of later de beeldopnames kunnen bekijken van de afscheidsdienst. Dit geldt ook voor de diensten vanuit een van de kerkgebouwen, die via internet gevolgd kunnen worden. ■

Bijdrage van de lezer

Worden wij steeds katholieker?

Door Deka Wielenga

"Weet jij waarom ik nooit tot het christelijk geloof zal worden bekeerd?", vroeg een vriendin laatst toen wij buiten liepen, na een begrafenismis van een kennis in de Goede Herder Kerk. "Leg uit," antwoordde ik. "In elke katholieke kerk hangt zo'n Christus aan het kruis. Met bloed aan zijn hoofd, bloed aan handen en voeten en bij zijn blindedarm. En met zo'n armzalig lendendoekje om z'n middel. Een uur lang moet ik tegen dat hoopje ellende aan kijken. Is dát nu het symbool van het christendom? Wil ik niet bij horen!"

"Eigen schuld," zei ik. "Hoezo?" "Nou, dan moet je maar niet zoveel rooms-katholieke vriendinnen hebben. In protestantse kerken zie je dat niet." "Klopt," zei mijn vriendin, "maar dáár zie je wél steeds meer kruizen. Ik geef toe, zonder dat lichaam daarop. Daarmee gaan jullie toch steeds meer de katholieke kant op." Ik: "Die kruizen zag je inderdaad in de protestantse kerken van mijn jeugd nooit. Waarom nu wél weet ik eigenlijk niet." "En weet je wat mij ook opvalt," ging de vriendin verder, "dat bijna alle dominees tegenwoordig een toga dragen. Net zoals priesters." "Het is waar," moest ik weer toegeven, "dat je dat in mijn gereformeerde jeugd zelden zag." "Ja, en de toga's van die moderne dominees," zei de vriendin triomfantelijk, "hebben vaak gekleurde linten. Ook weer afgekeken van de katholieken."

Vriendin: "En nog iets. Laatst was ik per ongeluk in een protestantse kerk, waar avondmaal werd gevierd. Vroeger zat iedereen dan aan een tafel voor in de kerk en ging de schaal met brood rond en moest iedereen daar zélf een stukje van afnemen. Nu geeft de dominee vóór in de kerk iedereen zo'n stukkie. Net zoals bij de katholieken de priester met de ouwel." "Is wél veel efficiënter," probeerde ik. "Zal wel," reageerde de vriendin, "maar dan moet je het niet meer 'avondmaal' noemen. Dat woord dekt de lading dan niet meer. Ook hoorde ik op de televisie onlangs in een protestantse dienst het koor een antifoon zingen. Hartstikke katholiek man! Als jullie protestanten zo doorgaan, hangt er over twintig jaar in jullie Dorpskerk óók zo'n zielige Christus aan het kruis!" "Dan zal ik," riep ik krijgshaftig uit, "hoogst persoonlijk dat beeld afbreken en in zee gooien. Drijft het wel naar Engeland. Misschien vinden ze het dáár niet zo zielig."

Wilt u ook een bijdrage leveren? Stuur een mail naar de redactie (zie colofon).

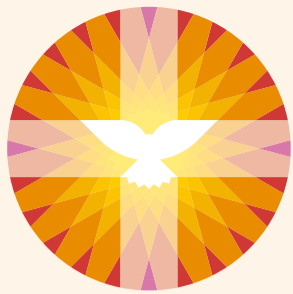

VERZORGD, CORRECT, STIJLVOL

Engelen & Spoor Uitvaartverzorging richt zich op het verzorgen van uitvaarten in Den Haag en omstreken. Wij hebben jarenlange ervaring in traditionele, religieuze en eigentijdse uitvaarten en staan garant voor een verzorgde, correcte en stijlvolle uitvoering van de uitvaart.

**U KUNT ONS 24 UUR PER DAG, 7 DAGEN PER WEEK BEREIKEN:
(070) 350 70 00 - INFO@ENGELLENENSPoor.NL
WWW.ENGELLENENSPoor.NL**

**HET CLINGENDAELHUIS
BENOORDENHOUTSEWEG 279 - 2596 BJ DEN HAAG**

Redactioneel Balans

Corona drukt nog steeds een groot stempel op al onze kerkelijke activiteiten en dat weerspiegelt zich in veel artikelen in deze uitgave. Enkele voorbeelden: een interview met Edward Kardol over uitvaarten in coronatijd en een terugblik op de afgelopen maanden door Freek Koster op kerk-zijn in deze bijzondere tijden.

Maar er gloort ook licht aan het einde van de tunnel. We hebben weer een overzicht van kerkdiensten (in twee en soms zelfs weer drie kerken) en ook staan er weer activiteiten op het programma. Zie hiernaast. Verder aandacht voor materiële zaken als de pastorie in de Schoolstraat, nieuwe stoelen voor de Messiaskerk en de boekhouding van het afgelopen halfjaar.

Lezenswaardig tenslotte is ook het interview met onze scriba Wilma Verschoor op pagina 4, die uitlegt dat er wel degelijk een balans te vinden is tussen gezin, werk en kerk. "Je draagt zo je steentje bij aan iets wat je belangrijk vindt." Een hoopvol geluid in een tijd waarin we de hulp van met name jonge mensen goed kunnen gebruiken.

Henk Hogewoning

Het volgende nummer...

...verschijnt in de laatste week van november

Kerkdiensten

Dorpskerk, Plein 3, tel. 070 - 511 35 20
Kievietkerk, Oranjelaan 2, tel. 070 - 517 97 24
Messiaskerk, Zijllaan 57, tel. 070 - 511 55 82

Alle kerkdiensten beginnen om 10.00 uur, tenzij anders aangegeven.
Kijk voor actuele informatie over de kerkdiensten op de website: www.pkn-wassenaar.nl

	Dorpskerk	Kievietkerk	Messiaskerk
Zondag 4 oktober	Geen dienst	ds. J.M. de Klerk met kindernevendienst	ds. E. de Paauw
Zondag 11 oktober	ds. J.M. de Klerk, doopdienst met kindernevendienst	mw. ds. Wevers-van der Feltz	Geen dienst
Zondag 18 oktober	ds. J.M. de Klerk	Geen dienst	ds. E. de Paauw, Kids Church
Zondag 25 oktober Gezamenlijke dienst	Geen dienst	ds. E. de Paauw, 09.30 uur	ds. E. de Paauw, 11.00 uur met kindernevendienst
Zondag 1 november Gedachteniszondag	ds. E. de Paauw met kindernevendienst	ds. J.M. de Klerk met kindernevendienst	ds. K.D. Goverts met kindernevendienst
Zondag 8 november	ds. J.M. de Klerk, Kids Church Cantatedienst, 19.15 uur ds. J.M. de Klerk	ds. J.J. van Es	Geen dienst
Zondag 15 november	Geen dienst	ds. E. de Paauw Dienst à la Paris met kindernevendienst	ds. J.M. de Klerk
Zondag 22 november Gezamenlijke dienst	ds. J.M. de Klerk, 09.30 uur	ds. J.M. de Klerk, 11.00 uur met kindernevendienst	Geen dienst
Zondag 29 november	ds. E. de Paauw met kindernevendienst	Geen dienst	dhr. P. Visser

Bijzondere activiteiten

	Activiteit	Locatie	Contactpersoon
Zondag 1 november	Gedachtenisconcert, 16.00 uur	Dorpskerk	Raad van Kerken
Zaterdag 21 november	Orgelconcert, 16.00 uur	Dorpskerk	Commissie Kerkconcerten

Activiteiten komend najaar

Het jaarthema van de PKN is dit seizoen 'Het Goede Leven – bloeien in Gods licht.' Hierbij hoort: elkaar ontmoeten, goede gesprekken met elkaar hebben en ervaringen delen. Hoewel dit een ander seizoen zal zijn dan andere, willen we toch proberen om zoveel mogelijk van het gemeentelven te laten doorgaan. Komend najaar is er dan ook weer een divers aanbod aan activiteiten.

8 Door Esther de Paauw

Uiteraard houden we ons bij alle activiteiten aan de geldende coronamaatregelen en is aanmelding bij het kerkelijk bureau voor iedere activiteit verplicht.

Gemeentegesprekken

De predikanten Jilles de Klerk en Esther de Paauw nodigen iedereen graag uit voor een serie gemeentegesprekken, waarbij we elkaar ontmoeten rondom het thema 'Het Goede Leven'. Er is ruimte voor gesprek en ontmoeting met elkaar als gemeenteleden en als predikanten.

- **29 september**
14.00-15.30 uur Dorpskerk
- **6 oktober**
20.00-21.30 uur Messiaskerk
- **26 oktober**
20.00-21.30 uur Dorpskerk
- **5 november**
14.00-15.30 uur Kievietkerk

Meditatieve wandelingen

Samen wandelen leidt vaak tot de beste gesprekken, al kan samen zwijgen ook heerlijk zijn. U bent in ieder geval van harte welkom om mee te wandelen op:

- Woensdag 14 oktober van 13.30-15.30 uur met ds. Jilles de Klerk
- Woensdag 18 november van 10.30-12.00 uur met ds. Esther de Paauw

Filmavonden

Na het succes van de zomerfilmavonden zetten we deze voort in de herfst. Op woensdagavond 4 november en donderdagavond 26 november zijn er in de Messiaskerk weer voorstellingen. Op 4 november draait *Bon Dieu*, een komische film over de multiculturele samenleving. Op 26 november wordt *Revolutionary Road*

Road vertoont, een aangrijpende film over het Amerika van eind jaren '50 met als thema de samenleving, het individu en de onvolkomenheden van de mens. ■

